

អភិធម្មបិដក

សំគាយនស្ស បុត្តា វិស្សជ្ជនា

បុត្តា – បឋមមហាសំគីតិកាលេ អាវុសោ ធម្មសំគាហកា មហាកស្សបាទយោ មហាថេរវរា បោរណសំគីតិកា បឋមំ វិនយបិដកំ សំគាយិត្វា សុត្តន្តបិដកេ ច ទីយមជ្ឈិមសំយុត្តអង្គត្ថវសំខាតេ ចត្តារោ មហានិកាយេ សំគាយិត្វា ឥទនន្តរំ កី នាម បាវចនំ សំគាយីសុ។

វិស្សជ្ជនា – បឋមមហាសំគីតិកាលេ ភន្តេ ធម្មសំគាហកា មហាកស្សបាទយោ មហាថេរវរា បោរណសំគីតិកា បឋមំ វិនយបិដកំ សំគាយិត្វា សុត្តន្តបិដកេ ច ទីយមជ្ឈិមសំយុត្តអង្គត្ថវសំខាតេ ចត្តារោ និកាយេ សំគាយិត្វា ឥទនន្តរំ អភិធម្មបិដកំ នាម បាវចនំ សំគាយីសុ។

បុត្តា – ឥមិស្សម្បិ អាវុសោ ឆដ្ឋសំគីតិយំ សកលញ្ជេរ វិនយបិដកំ សំគីតំ, តេ ច ចត្តារោ មហានិកាយា។ កាលោ នានិ អាវុសោ សម្បត្តោ អភិធម្មបិដកំ សំគាយិតំ, តស្មាហំ តំ តត្ថ បុច្ឆិតញ្ញានិ បុច្ឆិស្សាមិ។ អភិធម្មោ នាមេស អាវុសោ កេនដ្ឋេន អភិធម្មោតិ វុច្ចតិ។

វិស្សជ្ជនា – ធម្មាតិរេក ធម្មវិសេសដ្ឋេន ភន្តេ អភិធម្មោតិ វុច្ចតិ។

បុត្តា – សោ បនេស អាវុសោ អភិធម្មោ កេន កត្ថ កទា ច អធិគតោ។

វិស្សជ្ជនា – សោ ខោ ភន្តេ អភិធម្មោ សព្ពញ្ញពុទ្ធនេ មហាពោធិមណ្ឌមូលេ វេសាខបុណ្ណមិយំ យថាភូតំ អធិគតោ។

បុត្តា – កត្ថ បនេស អាវុសោ អភិធម្មោ ភគវតា កទា ច វិចិតោ។

វិស្សជ្ជនា – សោ ខោ ភន្តេ អភិធម្មោ ភគវតា មហាពោធិមណ្ឌេ រតនយវសត្តាហេ វិចិតោ។

បុត្តា – កត្ថ បនេស អាវុសោ អភិធម្មោ ភគវតា កទា កស្សត្ថាយ ច ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – សោ ខោ ភន្តេ អភិធម្មោ ភគវតា ទេវេសុ តាវតីសេសុ បាវិច្ឆក្កកម្មលម្ហិ បណ្ណកម្មលសិលាយំ អភិសម្ពោធិតោ សត្តមេ វស្សេ មាគវំ បមុខំ កត្វា ទសហិ ចក្កវាឡសហស្សេហិ អាគម្ម សន្និសិន្នានំ ទេវតានំ ចកុរោយនីត្ថរណត្ថាយ អន្តោ វស្សំ ទេសិតោ។

បុត្តា – កេនេស អាវុសោ អភិធម្មោ បឋមំ មនុស្សលោកេ បតិក្កហិតោ, កស្ស ច បុន តេន ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អាយស្មតា ភន្តេ សាវិបុត្តត្ថេវេន ធម្មសេនាបតិនា ឯស អភិធម្មោ បឋមំ មនុស្សលោកេ បតិក្កហិតោ, តេនេវ ភន្តេ អាយស្មតា សាវិបុត្តត្ថេវេន អត្តនោ សទ្ធិវិហារិកានំ បញ្ចន្តំ ភិក្ខុសតានំ ទេសិតោ។

បុត្តា – កេ អាវុសោ សិក្ខន្តិ។

វិស្សជ្ជនា – សេខា ច ភន្តេ បុថុជ្ជនា កល្យាណកា ច សិក្ខន្តិ។

បុត្តា – កេ អាវុសោ សិក្ខិតសិក្ខា។

វិស្សជ្ជនា – អរហន្តោ ភន្តេ សិក្ខិតសិក្ខា។

បុត្តា – កេ អាវុសោ ធារន្តិ។

វិស្សជ្ជនា – យេសំ ភន្តេ វត្តតិ, តេ ធារេន្តី។

បុត្តា – កស្ស អារុសោ វចនំ។

វិស្សជ្ជនា – ភគវតោ ភន្តេ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

បុត្តា – កេនារុសោ អាកតំ។

វិស្សជ្ជនា – បរំបរាយ ភន្តេ អាកតំ។

ធម្មសង្គណី

បុត្តា – សោ បនេស អារុសោ អភិធម្មោ ធម្មសង្គណីវិភង្គាទិបករណបរិច្ឆេទវសេន សត្តវិជោ។ តេសុ បឋមំ ភគវតោ កតំ បករណំ ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – បឋមំ ភន្តេ ធម្មសង្គណីបករណំ ភគវតោ ទេសិតំ។

បុត្តា – ធម្មសង្គណីយំ អារុសោ អត្ថិ មាតិកា, អត្ថិ បទភាជនីយំ។ តេសុ មាតិកំ និក្ខិបន្តេន ភគវតោ កតំ និក្ខិក្កា។

វិស្សជ្ជនា – មាតិកំ ភន្តេ និក្ខិបន្តេន ភគវតោ “កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា។ វិបាកា ធម្មា វិបាកធម្មធម្មា នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា”តិ ឯវមាទិនា ទ្វាវិសតិយា តិកានំ វសេន។ “ហេតុ ធម្មា ន ហេតុ ធម្មា។ សហេតុកា ធម្មា អហេតុកា ធម្មា។

ហេតុសម្បយុត្តា ធម្មា ហេតុវិប្បយុត្តា ធម្មា។ ហេតុ ចេវ ធម្មា សហេតុកា ច សហេតុកា ចេវ ធម្មា ន ច ហេតុ។ ហេតុ ចេវ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ច ហេតុសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា ន ច ហេតុ។ ន ហេតុ ខោ បន ធម្មា សហេតុកាបិ អហេតុកាបិ”តិ ឯវមាទិនា ទុកសតានញ្ច វសេន មាតិកា និក្ខិក្កា។

កាមាវចរកុសល

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្គណីយំ បទភាជនីយេ ចិត្តប្បាទកណ្ណេ កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតោ កថំ កាមាវចរកុសលំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធម្មសង្គណីបករណេ ចិត្តប្បាទកណ្ណេ កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតោ “កតមេ ធម្មា កុសលា។ យស្មី សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សោមនស្ស សហគតំ ញ្ញាណសម្បយុត្តំ រូបារម្មណំ វា សទ្ធារម្មណំ វា គន្ធារម្មណំ វា វសារម្មណំ វា ផោដ្ឋញ្ញារម្មណំ វា ធម្មារម្មណំ វា យំ យំ វា បនារញ្ញា។ តស្មី សមយេ ផស្សោ ហោតិ វេទនា ហោតិ សញ្ញា ហោតិ ចេតនា ហោតិ ចិត្តំ ហោតិ វិតក្កោ ហោតិ វិចារោ ហោតិ បីតិ ហោតិ សុខំ ហោតិ ចិត្តស្សេកគ្គតា ហោតិ”តិ ឯវមាទិនា កាមាវចរកុសលំ តិហិ មហាវរេហិ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

រូបាវចរកុសល

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្គណីបករណេ ចិត្តប្បាទកណ្ណេ កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតោ កថំ រូបាវចរកុសលញ្ច អរូបាវចរកុសលញ្ច វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – រូបាវចរកុសលញ្ច អរូបាវចរកុសលញ្ច ភន្តេ “កតមេ ធម្មា កុសលា។ យស្មី សមយេ រូបូបបក្ខិយា មត្តំ ភាវេតិ វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិតក្កំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេតិ បថវិកសិណ”ន្តិ ឯវមាទិនា ភគវតោ វិគ្គារតោ ទេសិតំ។

លោកុត្តរកុសល

បុត្រា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្គណីបាឡិយំ ចិត្តប្បាទកណ្ណេ កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតា កថំ លោកុត្តរកុសលំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធម្មសង្គណីយំ ចិត្តប្បាទកណ្ណេ កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតា “កតមេ ធម្មា កុសលា។ យស្មី សមយេ លោកុត្តរំ ឈានំ ភាវេតិ និយ្យានិកំ អបចយតាមិ ទិដ្ឋិតតានំ បហានាយ បបមាយ ភូមិយា បត្តិយា វិវិច្ឆេវ កាមេហិ... បេ... បបមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេតិ ទុក្ខបដិបទំ ទន្ធាភិញ្ញ”ន្តិ ឯវមាទិនា ភគវតា លោកុត្តរកុសលំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អកុសល

បុត្រា – គត្ថេវ អារុសោ អកុសលា ធម្មាតិ មាតិកាបទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតា កថំ អកុសលំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – គត្ថេវ ភន្តេ អកុសលា ធម្មាតិ មាតិកាបទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតា “កតមេ ធម្មា អកុសលា។ យស្មី សមយេ អកុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សោមនស្សសហគតំ ទិដ្ឋិតតសម្បយុត្តំ រូបារម្មណំ វា សន្ធារម្មណំ វា គន្ធារម្មណំ វា រសារម្មណំ វា ផោដ្ឋញ្ញារម្មណំ វា ធម្មារម្មណំ វា យំ យំ វា បនារព្ភ។ តស្មី សមយេ ផស្សោ ហោតិ វេទនា ហោតិ សញ្ញា ហោតិ ចេតនា ហោតិ ចិត្តំ ហោតី”តិ ឯវមាទិនា អកុសលំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អព្យាកត

បុត្រា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្គណីបាឡិយំ ចិត្តប្បាទកណ្ណរូបកណ្ណេសុ អព្យាកតា ធម្មាតិ មាតិកាបទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតា កថំ អព្យាកតា ធម្មា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធម្មសង្គណីយំ អព្យាកតា ធម្មាតិ បទស្ស អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតា “កតមេ ធម្មា អព្យាកតា។ យស្មី សមយេ កាមាវចរស្ស កុសលស្ស កម្មស្ស កតត្តា ឧបចិតត្តា វិបាកំ ចក្កវិញ្ញាណំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ឧបេក្ខាសហគតំ រូបារម្មណំ។ តស្មី សមយេ ផស្សោ ហោតិ វេទនា ហោតិ សញ្ញា ហោតិ ចេតនា ហោតិ ចិត្តំ ហោតី”តិ ឯវមាទិនា ច ចិត្តប្បាទកណ្ណេ, រូបកណ្ណេ ច “កតមេ ធម្មា អព្យាកតា។ កុសលាកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកា កាមាវចរ រូបាវចរ អរូបាវចរ អបរិយាបន្នា វេទនាក្ខន្ធនោ សញ្ញាក្ខន្ធនោ សង្ខារក្ខន្ធនោ វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ។ យេ ច ធម្មា កិរិយា នេវ កុសលា នាកុសលា ន ច កម្មវិបាកា។ សព្ពព្វ រូបំ អសង្ខតា ច ធាតុ។ តមេ ធម្មា អព្យាកតា”តិ ឯវមាទិនា ច អព្យាកតា ធម្មា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិភង្គ

បុត្រា – សត្តសុ អារុសោ អភិធម្មប្បករណេសុ វិភង្គប្បករណេ ភគវតា កតិ វិភង្គា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ ទុតិយេ វិភង្គប្បករណេ ខន្ធវិភង្គោ អាយតនវិភង្គោ ធាតុវិភង្គោ សច្ចវិភង្គោ ឥន្ទ្រិយវិភង្គោ បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គោ សតិបដ្ឋានវិភង្គោ សម្មប្បធានវិភង្គោ ឥទ្ធិ បាទវិភង្គោ ពោជ្ឈង្គវិភង្គោ មគ្គង្គវិភង្គោ ឈានវិភង្គោ អប្បមញ្ញវិភង្គោ សិក្ខាបទវិភង្គោ បដិសម្ពិទ្ធាវិភង្គោ ញ្ញាណវិភង្គោ ខន្ធកវត្តវិភង្គោ ធម្មហទយវិភង្គោតិ ភគវតា អដ្ឋារស វិភង្គា ទេសិតា។

ខន្ធវិភង្គ

បុត្រា – តេសុ អារុសោ អដ្ឋារសសុ វិភង្គេសុ បបមេ ខន្ធវិភង្គេ ភគវតា កថំ ខន្ធវា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – តេសុ ភន្តេ អដ្ឋារសសុ វិភង្គេសុ បបមេ ខន្ធវិភង្គេ “បញ្ចក្ខន្ធា រូបក្ខន្ធនោ វេទនាក្ខន្ធនោ សញ្ញាក្ខន្ធនោ សង្ខារក្ខន្ធនោ វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ។ តត្ថ កតមោ រូបក្ខន្ធនោ, យំកិញ្ចី រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិត្វា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហិនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញាបិត្វា អភិសង្ខិបិត្វា អយំ វុច្ចតិ រូបក្ខន្ធនោ”តិ ឯវមាទិនា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ ភគវតា ខន្ធវា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

អាយតនវិភង្គ

បុត្តា – ទុតិយេ បន អារុសោ អាយតនវិភង្គេ ភគវតា កថំ អាយតនានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – ទុតិយេ ភន្តេ អាយតនវិភង្គេ “ទ្វាទសាយតនានិ ចក្ខាយតនំ រូបាយតនំ សោតាយតនំ សទ្ទាយតនំ ឃានាយតនំ គន្ធាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ រសាយតនំ កាយាយតនំ ផោដ្ឋញ្ញាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ។ ចក្ខុំ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា វិបរិណាមធម្មំ, រូបា អនិច្ចា ទុក្ខា អនត្តា វិបរិណាមធម្មា” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ អាយតនានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ធាតុវិភង្គ

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណេ តតិយេ ធាតុវិភង្គេ ភគវតា កថំ ធាតុយោ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – តតិយេ ភន្តេ ធាតុវិភង្គេ “ឆ ធាតុយោ បថវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ អាកាសធាតុ វិញ្ញាណធាតុ” តិ ភន្តេ សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ ភគវតា ធាតុយោ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

សច្ចវិភង្គ

បុត្តា – ចតុត្ថេ បន អារុសោ សច្ចវិភង្គេ ភគវតា កថំ សច្ចានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – ចតុត្ថេ ភន្តេ សច្ចវិភង្គេ “ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខនិរោធភិណិ បដិបទា អរិយសច្ចំ។ តត្ថ កតមំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ជាតិបិ ទុក្ខា, ជរាបិ ទុក្ខា, មរណម្យិ ទុក្ខំ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សបាយាសាបិ ទុក្ខា, អប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ, បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ, យម្បិច្ចំ ន លភតិ, តម្បិ ទុក្ខំ, សំខិត្តេន បញ្ញបាទានក្ខន្ធា ទុក្ខា” តិ ឯវមាទិនា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ ភគវតា សច្ចានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

តន្ត្រីយវិភង្គ

បុត្តា – បញ្ចមេ បន អារុសោ តន្ត្រីយវិភង្គេ ភគវតា កថំ តន្ត្រីយានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – បញ្ចមេ បន ភន្តេ តន្ត្រីយវិភង្គេ “ពាវិសតិទ្រីយានិ ចក្ខុទ្រីយំ សោតិទ្រីយំ ឃានិទ្រីយំ ជិវ្ហទ្រីយំ កាយិទ្រីយំ មនិទ្រីយំ... បេ... អញ្ញាតាវិទ្រីយ” ត្ថិ ឯវមាទិនា អភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ ទ្វិហិ មហានយេហិ ភគវតា តន្ត្រីយានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

បដិច្ចសមុប្បាទ វិភង្គ

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណេ ឆដ្ឋេ បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គេ ភគវតា កថំ បដិច្ចសមុប្បាទោ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – ឆដ្ឋេ ភន្តេ បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គេ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា... បេ... សមុទយោ ហោតី” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា បដិច្ចសមុប្បាទោ សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយសង្ខាតេហិ ទ្វិហិ មហានយេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សតិបដ្ឋានវិភង្គ

បុត្តា – សត្តមេ បន អារុសោ សតិបដ្ឋានវិភង្គេ ភគវតា កថំ សតិបដ្ឋានា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – សត្វមេ ភន្តេ សតិបដ្ឋានវិភង្កេ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ឥធ ភិក្ខុ អដ្ឋត្ថំ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, អដ្ឋត្ថពហិទ្ធា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្មជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្ស”ន្តិ ឯវមាទិនា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញា បុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ ភគវតា សតិបដ្ឋានា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

សម្មប្បធានវិភង្កេ

បុត្តា – អដ្ឋមេ បន អារុសោ សម្មប្បធានវិភង្កេ ភគវតា កថំ សម្មប្បធានា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – អដ្ឋមេ ភន្តេ សម្មប្បធានវិភង្កេ “ចត្តារោ សម្មប្បធានា ឥធ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណតិ បទហតិ, ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណតិ បទហតិ, អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណតិ បទហតិ, ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ បិគិយា អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុណ្ណាយ ភាវនាយ បាវិប្បវិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណតិ បទហតិ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា សម្មប្បធានា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

ឥទ្ធិបាទវិភង្កេ

បុត្តា – នវមេ បន អារុសោ ឥទ្ធិបាទវិភង្កេ ភគវតា កថំ ឥទ្ធិបាទា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – នវមេ ភន្តេ ឥទ្ធិបាទវិភង្កេ “ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ឥធ ភិក្ខុ ឆន្ទសមាធិបធានសង្ខារ សមន្មាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ...បេ... វិមសាសមាធិបធានសង្ខារសមន្មាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ”តិ ឯវមាទិនា តីហិ មហានយេហិ ភគវតា ឥទ្ធិបាទា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

ពោជ្ឈង្គវិភង្កេ

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្កប្បករណេ ទសមេ ពោជ្ឈង្គវិភង្កេ ភគវតា កថំ ពោជ្ឈង្គា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – ទសមេ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គវិភង្កេ “សត្វ ពោជ្ឈង្គា សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈង្គោ វិវិយ សម្មោជ្ឈង្គោ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈង្គោ សមាធិសម្មោជ្ឈង្គោ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ តត្ថ កតមោ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ, ឥធ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន សមន្មាគតោ ចិរកតម្បិ ចិរភាសិតម្បិ សវិតា ហោតិ អនុស្សវិតា, អយំ វុច្ចតិ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្ម ភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ នយេហិ ពោជ្ឈង្គា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

មគ្គង្គវិភង្កេ

បុត្តា – ឯកាទសមេ បន អារុសោ មគ្គង្គវិភង្កេ ភគវតា កថំ មគ្គង្គា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – ឯកាទសមេ ភន្តេ មគ្គង្គវិភង្កេ “អរិយោ អដ្ឋដ្ឋិកោ មគ្គោ វិសេយ្យចិន្ទំ, សម្មាទិដ្ឋិ សម្មា សង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ មគ្គង្គា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

ឈានវិភង្កេ

បុត្តា – ទ្វាទសមេ បន អារុសោ ឈានវិភង្កេ ភគវតា កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – ទ្វាទសមេ ភន្តេ ឈានវិភង្កេ “ឥធ ភិក្ខុ បាតិមោក្ខសំវេសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរ សម្មន្តោ អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ភោជនេ

មត្តញ្ញ បុព្វរត្តាបរត្តំ ជាគរិយានុយោគមនុយុត្តោ” គឺ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អប្បមញ្ញាវិភង្គ

បុព្វា – តេសមេ បន អារុសោ អប្បមញ្ញាវិភង្គ ភគវតា កថំ អប្បមញ្ញាយោ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – តេសមេ ភន្តេ អប្បមញ្ញាវិភង្គ “ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ ឥធ ភិក្ខុ មេត្តាសហគភេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជវិត្វា វិហរតី, តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមជោ តិរិយំ សព្ពុធិ សព្ពុត្តតាយ សព្ពារន្តំ លោកំ មេត្តាសហគភេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គភេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ជវិត្វា វិហរតី” គឺ ឯវមាទិនា ភគវតា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ គីហិ មហានយេហិ អប្បមញ្ញាយោ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សិក្ខាបទវិភង្គ

បុព្វា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណេ ចុទ្ធសមេ សិក្ខាបទវិភង្គ ភគវតា កថំ សិក្ខាបទានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – ចុទ្ធសមេ ភន្តេ សិក្ខាបទវិភង្គ “បញ្ច សិក្ខាបទានិ បាណាតិបាតា វេរមណី សិក្ខាបទំ, អទិន្នា ទានា វេរមណី សិក្ខាបទំ, កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី សិក្ខាបទំ, មុសាវាទា វេរមណី សិក្ខាបទំ, សុរាមេរយ មជ្ឈមាទដ្ឋានា វេរមណី សិក្ខាបទំ តត្ថ កតមំ បាណាតិបាតា វេរមណី សិក្ខាបទំ, យស្មី សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សោមនស្សសហគតំ ញាណសម្បយុត្តំ បាណាតិបាតា វិមន្តស្ស” គឺ ឯវមាទិនា អភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ ទ្វិហិ មហានយេហិ ភគវតា សិក្ខាបទានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

បដិសម្ពិទ្ធាវិភង្គ

បុព្វា – បន្ទុសមេ បន អារុសោ បដិសម្ពិទ្ធាវិភង្គ ភគវតា កថំ បដិសម្ពិទ្ធាយោ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – បន្ទុសមេ ភន្តេ បដិសម្ពិទ្ធាវិភង្គ “ចតស្សោ បដិសម្ពិទ្ធា អត្ថបដិសម្ពិទ្ធា ធម្មបដិសម្ពិទ្ធា និរុត្តិបដិសម្ពិទ្ធា បដិភានបដិសម្ពិទ្ធា អត្ថេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ពិទ្ធា, ធម្មេ ញាណំ ធម្មបដិសម្ពិទ្ធា, តត្រ ធម្មនិរុត្តាភិលាបេ ញាណំ និរុត្តិបដិសម្ពិទ្ធា, ញាណេសុ ញាណំ បដិភានបដិសម្ពិទ្ធា” គឺ ឯវមាទិនា ភគវតា ចតស្សោ បដិសម្ពិទ្ធាយោ សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ គីហិ មហានយេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ញាណវិភង្គ

បុព្វា – សោឡសមេ បន អារុសោ ញាណវិភង្គ ភគវតា កថំ ញាណានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – សោឡសមេ ភន្តេ ញាណវិភង្គ “ឯកវិជេន ញាណវត្ថុ បញ្ចវិញ្ញាណា ន ហេតុ, អហេតុកា, ហេតុ វិប្បយុត្តា, សប្បច្ចយា, សង្ខតា, អរូបា, លោកិយា, សាសវា” គឺ ឯវមាទិនា ឯកកតោ បដ្ឋាយ យាវ ទសកា ភគវតា ញាណានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គ

បុព្វា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណេ សត្តរសមោ ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គ ភគវតា កថំ ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ទុតិយេ វិភង្គប្បករណេ សត្តរសមោ ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គ “ជាតិមទោ, គោត្តមទោ, អារោគ្យមទោ, យោព្ពនមទោ, ជីវិតមទោ” គឺ ឯវមាទិនា ឯកកតោ បដ្ឋាយ យាវ អដ្ឋសតតណ្ហាវិ ចរិតំ ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ធម្មហទយវិភង្គ

បុត្តា – គត្ត អារុសោ អដ្ឋារសមោ ធម្មហទយវិភង្គោ ភគវតា កថំ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អដ្ឋារសមោ ភន្តេ ធម្មហទយវិភង្គោ “កតិ ខន្នា, កតិ អាយតនានិ, កតិ ធាតុយោ, កតិ សច្ចានិ, កតិ ឥន្ទ្រិយានិ, កតិ ហេតុ, កតិ អាហារា, កតិ ជស្សា, កតិ វេទនា, កតិ សញ្ញា, កតិ ចេតនា, កតិ ចិត្តានិ។ បញ្ចក្ខន្ធា, ទ្វាទសាយតនានិ, អដ្ឋារស ធាតុយោ, ចត្តាវិសច្ចានិ, ពាវិសឥន្ទ្រិយានិ, នវ ហេតុ, ចត្តារោ អាហារា, សត្ត ជស្សា, សត្ត វេទនា, សត្ត សញ្ញា, សត្ត ចេតនា, សត្ត ចិត្តានិ” តិ ឯវមាទិនា សព្ពសង្គហកាទីហិ ទសហិ វារេហិ ភគវតា វិត្ថារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

បុត្តា – កថញ្ញារុសោ គត្ត ភគវតា ឧប្បាទកកម្មអាយុប្បមាណវារោ វិត្ថារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា កត្ត ឧបបជ្ជន្តិ។ ទានំ ទត្វា, សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា អប្បេកច្ចេ ខត្តិយមហាសាលានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជន្តិ, អប្បេកច្ចេ ព្រាហ្មណមហាសាលានំ, អប្បេកច្ចេ គហបតិមហាសាលានំ, អប្បេកច្ចេ ចាតុមហារាជិកានំ ទេវានំ, អប្បេកច្ចេ តាវតីសានំ ទេវានំ, អប្បេកច្ចេ យាមានំ ទេវានំ, អប្បេកច្ចេ តុសិតានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជន្តិ តិ ឯវមាទិនា ភន្តេ គត្ត ភគវតា ឧប្បាទកកម្មអាយុប្បមាណវារោ វិត្ថារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ឧត្តិត្តា បុញ្ញតេជេន, កាមរូបកតី គតា;
ភវត្តកម្មិ សម្បត្តា, បុនាគច្ឆន្តិ ទុក្ខតី –

ធាតុកថា

បុត្តា – តេនារុសោ ភគវតា អដ្ឋារសហិ ពុទ្ធជម្ពេហិ សមន្នាគតេន អភិធម្មេ អដ្ឋារសហិ វិភង្គេហិ បដិមណ្ឌិតំ ទុតិយំ វិភង្គប្បករណំ ទេសេត្វា គទនន្តរំ ធាតុកថំ នាម តតិយំ បករណំ កថំ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – តតិយំ ភន្តេ ធាតុកថំ នាម អភិធម្មបិដកំ “សង្កហោ អសង្កហោ, សង្កហិតេន អសង្កហិតំ, អសង្កហិតេន សង្កហិតំ, សង្កហិតេន សង្កហិតំ, អសង្កហិតេន អសង្កហិតំ។ សម្បយោគោ វិប្បយោគោ, សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ, សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ។ សង្កហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ, សម្បយុត្តេន សង្កហិតំ អសង្កហិតំ, អសង្កហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន សង្កហិតំ អសង្កហិតំ” ត្តិ ឯវមាទិនា បញ្ច មាតិកាយោ បឋមំ និក្ខិបិត្វា សង្កហាសង្កហាទីហិ ចុទ្ធសហិ នយេហិ ភគវតា វិត្ថារេន វិភជិត្វា ទេសិតំ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិ

បុត្តា – តេនារុសោ ភគវតា សព្ពធាតុកុសលេន អភិធម្មបិដកេ តតិយំ ធាតុកថាបករណំ ទេសេត្វា គទនន្តរំ ចតុត្ថំ បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ កថំ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ចតុត្ថំ បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ “ឆ បញ្ញត្តិយោ ខន្ធបញ្ញត្តិ អាយតន បញ្ញត្តិ ធាតុបញ្ញត្តិ សច្ចបញ្ញត្តិ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ បុគ្គលបញ្ញត្តិ។ ភិក្ការតា ខន្ធនំ ខន្ធបញ្ញត្តិ, យាវតា បញ្ចក្ខន្ធា, រូបក្ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ ឯត្តារតា ខន្ធនំ ខន្ធបញ្ញត្តិ” តិ ឯវមាទិនា ខន្ធយាតនធាតុសច្ចឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិយោ សំខិត្តេន ឧទ្ធិសិត្វា បុគ្គលបញ្ញត្តិ ច ឯកកទុកតិកចតុក្កបញ្ចកឆក្ក សត្តកអដ្ឋកនវកទសកវសេន វិត្ថារេន វិភជិត្វា ភគវតា ទេសិតា។

កថាវត្ថុ

បុត្តា – តេនារុសោ ភគវតា សព្ពបរមត្ថបញ្ញត្តិធម្មកុសលេន អភិធម្មបិដកេ ចតុត្ថំ បុគ្គល បញ្ញត្តិប្បករណំ ទេសេត្វា គទនន្តរំ បញ្ចមំ កថាវត្ថុប្បករណំ កថំ ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – សព្ពបរមត្ថបញ្ញត្តិធម្មកុសលេន ភន្តេ ភគវតា លោកេ អត្ថបុគ្គលេន អភិធម្មបិដកេ ចតុត្ថំ បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ ទេសេត្វា គទនន្តរំ កថាវត្ថុទេសនាយ វារេ សម្បត្តេ “អនាគតេ មម សាវកោ មោក្ខលិ

បុគ្គតិស្សត្ថេរោ នាម ឧប្បន្នំ សាសនមលំ សោធន្ទា គតិយសង្កឹតី ករោនោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស មជ្ឈេ និសិន្នោ សកវា
ទេ បញ្ច សុត្តសតានិ បរវាទេ បញ្ចាតិ សុត្តសហស្សំ សមោធានេត្វា, ឥមំ បករណំ ភាជេស្សតី”តិ តស្សោកាសំ
ករោនេន បុគ្គលវារេ អដ្ឋមុខា វាទយុត្តិ អាទី កត្វា សព្វកថាមគ្គេសុ អសម្បណ្ណភាណវាវត្ថាយ តន្តិយា មាតិកា
និក្ខេបមគ្គេន បញ្ចមំ កថាវត្ថុប្បករណំ សំខេបតោ ទេសិតំ។

បុថា – អធុនា បាកដំ បនាវសោ វិគ្គារំ កថាវត្ថុប្បករណំ កទា កេន កត្ត កថញ្ច វិគ្គារតោ វិភជិត្វា
ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – តំ ខោ ភន្តេ ភគវតោ នយមុខំ និស្សាយ អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន
គតិយសំគីតិកាលេ បាដលិបុត្តេ អសោការាមេ សង្កិក្ខុសតសហស្សានំ សមាគមេ ភគវតោ ទិន្ននយវសេន
តថាគកេន បបិតមាតិកំ វិភជន្តេន សកវាទេ បញ្ចសុត្តសតានិ បរវាទេ បញ្ចាតិ សុត្តសហស្សំ អាហវិត្វា ឥទំ
បរវាទមថនំ អធុនា បាកដំ កថាវត្ថុប្បករណំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

បុថា – កតិ អាវុសោ តត្ថ កថាយោ តេន អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា
កថិតា។

វិស្សជ្ជនា – តត្ថ ភន្តេ វាចនាមគ្គតោ ទ្វេ ច សតានិ សត្តវិសតិ ច កថាយោ អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិ
បុគ្គតិស្សត្ថេរេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

បុគ្គលកថា

បុថា – កថញ្ចវុសោ តត្ថ បឋមា បុគ្គលកថា អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា
កថិតា។

វិស្សជ្ជនា – បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ, អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ, ន ហេវ វត្ថព្ពោ អាជានាហិ និគ្គហំ ហព្វិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត វេ វត្ថព្ពោ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វេទេសិ “វត្ថព្ពោ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្ថព្ពោ
‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’តិ, មិច្ឆាតិ ឯវាមាទិនា ភន្តេ
តត្ថ បឋមា បុគ្គលកថា បញ្ច ភាណវាវត្ថាយ តន្តិយា អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន វិគ្គារតោ វិភ
ជិត្វា កថិតា។

អញ្ញាណកថា

បុថា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ កថាវត្ថុប្បករណេ ទុតិយវគ្គេ ទុតិយា អញ្ញាណកថា អាយស្ថតា
មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ ទុតិយវគ្គេ ទុតិយា អញ្ញាណកថា “អត្ថិ
អរហតោ អញ្ញាណន្តិ, អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា អវិជ្ជាយោ អវិជ្ជាយោតោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុ
ដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ, ន ហេវ វត្ថព្ពោ នត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា អវិជ្ជាយោ អវិជ្ជាយោតោ អ
វិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ, អាមន្តា។ ហព្វិ នត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា
អវិជ្ជាយោ អវិជ្ជាយោតោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណំ, នោ ច វត វេ វត្ថព្ពោ
“អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ”ន្តិ ឯវាមាទិនា អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ភាសិតា។

អសញ្ញកថា

បុថា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ តតិយវគ្គេ ឯកាទសមា អសញ្ញកថា
អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុគ្គតិស្សត្ថេរេន កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ តតិយវគ្គេ ឯកាទសមា អសញ្ញកថា “អសញ្ញ
សត្តេសុ សញ្ញា អត្ថីតិ, អាមន្តា។ សញ្ញាភវោ សញ្ញាកតិ សញ្ញាសត្តាវសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ

សញ្ញាត្តការបដិលាភោតិ, ន ហេវ វត្តព្នោ”តិ ឯមាទិនា អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភ
ជិត្វា កចិតា។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ សញ្ញាសត្តាវសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ សញ្ញាត្តការបដិលាភោ។

ន ហេវ វត្តព្នោ។

ននុ អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវសោ អសញ្ញាសំសារោ អសញ្ញាយោនិ អសញ្ញាត្តការបដិលាភោ។

ហញ្ញិ អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវសោ អសញ្ញាសំសារោ អសញ្ញាយោនិ អសញ្ញាត្តការបដិលាភោ,
នោ ច វត វេ វត្តព្នោ អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

បញ្ញាវោការភវោ គតិ សត្តាវសោ សំសារោ យោនិ អត្តការបដិលាភោ។

ននុ ឯកវោការភវោ គតិ សត្តាវសោ សំសារោ យោនិ អត្តការបដិលាភោ។

ហញ្ញិ ឯកវោការភវោ គតិ សត្តាវសោ សំសារោ យោនិ អត្តការបដិលាភោ, នោ ច វត វេ វត្តព្នោ អសញ្ញ
សត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

ឆដ្ឋវគ្គ

បថវិជាតុសនិទស្សនាតិអាទិកថា

បុថា – ឆដ្ឋវគ្គេ បន អារុសោ អដ្ឋមា បថវិជាតុ សនិទស្សនាតិអាទិកថា អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិ
បុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កចិតា។

វិស្សជ្ជនា – ឆដ្ឋវគ្គេ ភន្តេ អដ្ឋមា បថវិជាតុ សនិទស្សនាតិអាទិកថា “បថវិជាតុ សនិទស្សនាតិ អា
មន្តា។ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ ចក្ខុស្គិ បដិហញ្ញតិ ចក្ខុស្ស អាបាថំ
អាកច្ឆតីតិ, ន ហេវ វត្តព្នោ”តិ ឯមាទិនា អាយស្ថតា មហាមោគ្គលិ បុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា
កចិតា។

បថវិជាតុ សនិទស្សនា។

ចក្ខុញ បដិច្ច បថវិជាតុញ ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ។

តេន ហិ ន វត្តព្នំ ចក្ខុញ បដិច្ច បថវិជាតុញ ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ។

អន្តរាភវកថា

បុថា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ អដ្ឋមវគ្គេ ទុតិយា អន្តរាភវកថា អាយស្ថតា
មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កចិតា។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ អដ្ឋមវគ្គេ ទុតិយា អន្តរាភវកថា “អត្ថិ
អន្តរាភវោតិ, អាមន្តា។ កាមភវោតិ, ន ហេវ វត្តព្នោ...បេ.... អត្ថិ អន្តរាភវោតិ, អាមន្តា។ រូបភវោតិ, ន ហេវ
វត្តព្នោ...បេ.... អត្ថិ អន្តរាភវោតិ, អាមន្តា។ អរូបភវោតិ, ន ហេវ វត្តព្នោ”តិ ឯមាទិនា អាយស្ថតា
មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កចិតា។

អត្ថិ អន្តរាភរោ។

ន ហេវ វត្តព្នោ។

អត្ថិ អន្តរាភរោ។

កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ អត្ថិ អន្តរាភរោ។

ន ហេវ វត្តព្នោ។

រូបភវស្ស ច អរូបភវស្ស ច អន្តរេ អត្ថិ អន្តរាភរោ។

កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភរោ។

ហញ្ញិ កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភរោ, នោ ច វត វេ វត្តព្នោ អត្ថិ អន្តរាភរោ។

សឡាយតនុប្បត្តិកថា

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ ចុទ្ធសមេវគ្គេ ទុតិយា សឡាយតនុប្បត្តិកថា អាយស្កតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ ចុទ្ធសមេវគ្គេ ទុតិយា សឡាយតនុប្បត្តិកថា “សឡាយតនំ អបុព្ពំ អចរិមំ មាតុកុច្ឆិស្មី សណ្ឋាតិភិ, អាមន្តា។ សព្ពង្គបច្ឆង្គី អហិនិទ្រ្ទិយោ មាតុកុច្ឆិស្មី ឱក្កមភិភិ, ន ហេវ វត្តព្នោ” តិ ឯវមាទិនា អាយស្កតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

សឡាយតនំ អបុព្ពំ អចរិមំ មាតុកុច្ឆិស្មី សណ្ឋាតិ។

សព្ពង្គបច្ឆង្គី អហិនិទ្រ្ទិយោ មាតុកុច្ឆិស្មី ឱក្កមភិ។

ន ហេវ វត្តព្នោ។

ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ចក្ខាយតនំ សណ្ឋាតិ។

ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ហត្ថា សណ្ឋាន្តិ, បាទា សណ្ឋាន្តិ, សីសំ សណ្ឋាតិ, កណ្ណោ សណ្ឋាតិ, នាសិកា សណ្ឋាតិ, មុខំ សណ្ឋាតិ, ទន្លា សណ្ឋាន្តិ។

ន ហេវ វត្តព្នោ។

បុត្តា – តេនារុសោ ភគវតា យមកបាដិហិវរសានេ តាវតីសទេវលោកំ គន្ធា ទសសហស្សលោកធាតូហិ អាគម្ម សន្និសិន្នានំ ទេវានំ អភិធម្មទេសនំ ទេសេន្តេន បឋមំ អភិធម្មបិដកេ បញ្ចប្បករណានិ ទេសេត្វា តទនន្តរំ ឆដ្ឋំ យមកប្បករណំ ទេសេន្តេន កតិ យមកប្បករណានិ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – ភគវតា ភន្តេ យមស្ស វិសយាភិកេន យមកបាដិហិវរសានេ តាវតីសទេវលោកំ គន្ធា គត្ត ទសសហស្សលោកធាតូហិ អាគម្ម សន្និសិន្នានំ ទេវតានំ អភិធម្មបិដកំ ទេសេន្តេន អភិធម្មបិដកេ បូរិមានិ បញ្ចប្បករណានិ ទេសេត្វា តទនន្តរំ ឆដ្ឋំ យមកប្បករណំ មូលយមកំ ខន្ធយមកំ អាយតនយមកំ ធាតុយមកំ សច្ចយមកំ សង្ខារយមកំ អនុសយយមកំ ចិត្តយមកំ ធម្មយមកំ ឥន្ទ្រិយយមកន្តិ ទស យមកប្បករណានិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

មូលយមក

បុត្តា – កថញ្ញារុសោ គត្ត ភគវតា បឋមំ មូលយមកំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលា។ យេ វា បន កុសលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលា។ យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលា។ យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលា។ យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា។ យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលាតិ ឯវមាទិនា ភក្កេ គត្ត ភក្កវតា បបមំ មូលយមកំ ពាវីសតិយា ច តិកេហិ ទុកសតេន ច វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលា។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលាតិ, តីណេវ កុសលមូលានិ អវសេសា កុសលា ធម្មា, ន កុសលមូលា, យេ វា បន កុសលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលាតិ, អាមន្តា –

ខន្ធយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទុតិយំ ខន្ធយមកំ ភក្កវតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភក្កេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទុតិយំ ខន្ធយមកំ “បញ្ចក្ខន្ធា – រូបក្ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ រូបំ រូបក្ខន្ធា, រូបក្ខន្ធា រូបំ។ វេទនា វេទនាក្ខន្ធា, វេទនាក្ខន្ធា វេទនា។ សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធា, សញ្ញាក្ខន្ធា សញ្ញា។ សង្ខារា សង្ខារក្ខន្ធា, សង្ខារក្ខន្ធា សង្ខារា។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធា, វិញ្ញាណក្ខន្ធា វិញ្ញាណ”ន្តិ ឯវមាទិនា ភក្កវតា បណ្ណត្តិវារបវត្តិវារបវិញ្ញាវារសង្ខារតេហិ តីហិ វារេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អាយតនយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ តតិយំ អាយតនយមកំ ភក្កវតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភក្កេ នន្ទេ យមកប្បករណេ តតិយំ អាយតនយមកំ “ទ្វាទសាយតនានិ – ចក្ខាយតនំ សោតាយតនំ ឃានាយតនំ ជីវ្ហាយតនំ កាយាយតនំ រូបាយតនំ សទ្ធាយតនំ គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ផោដ្ឋព្ភាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ។ ចក្ខុ ចក្ខាយតនំ, ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ។ សោតំ សោតាយតនំ, សោតាយតនំ សោត”ន្តិ ឯវមាទិនា បណ្ណត្តិវារបវត្តិវារបវិញ្ញាវារសង្ខារតេហិ តីហិ វារេហិ ភក្កវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធាតុយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ ចតុត្ថំ ធាតុយមកំ ភក្កវតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភក្កេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ ចតុត្ថំ ធាតុយមកំ “អដ្ឋារស ធាតុយោ – ចក្ខុធាតុ សោតធាតុ ឃានធាតុ ជីវ្ហធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សទ្ធជាតុ គន្ធជាតុ រសធាតុ ផោដ្ឋព្ភធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ធម្មធាតុ”តិ ឯវមាទិនា ភក្កវតា បណ្ណត្តិវារបវត្តិវារបវិញ្ញាវារសង្ខារតេហិ តីហិ មហាវារេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

សច្ចយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ បញ្ចមំ សច្ចយមកំ ភក្កវតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភក្កេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ បញ្ចមំ សច្ចយមកំ “ចក្កាវិ សច្ចានិ – ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ មគ្គសច្ចំ។ ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ, ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខំ។ សមុទយោ សមុទយសច្ចំ,

សមុទ្រសង្ខារ ឬ សមុទ្រយោ ឬ និរោធា និរោធសង្ខារ, និរោធសង្ខារ និរោធា មក្តោ មក្តសង្ខារ, មក្តសង្ខារ មក្តោ” គឺ ឯវមាទិនា ភក្តតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

សង្ខារយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ នន្ទំ សង្ខារយមកំ ភក្តតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ នន្ទំ សង្ខារយមកំ “តាយោ សង្ខារា – កាយសង្ខារោ វេទិសង្ខារោ , ចិត្តសង្ខារោ អស្សាសបស្សាសា កាយសង្ខារោ, វិតក្កវិចារា វេទិសង្ខារោ, សញ្ញា ច វេទនា ច ចិត្តសង្ខារោ បបេត្វា វិតក្កវិចារេ សញ្ញេបិ ចិត្តសម្បយុត្តកា ធម្មា ចិត្តសង្ខារោ” គឺ ឯវមាទិនា ភក្តតា បណ្ណត្តិវារបរត្តិវារបរិញ្ញាវរសង្ខារតេហិ តីហិ មហាវារេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អនុសយយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ សត្តមំ អនុសយយមកំ ភក្តតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ សត្តមំ អនុសយយមកំ “សត្ត អនុសយា – កាមរាគានុសយោ បដិឃានុសយោ មាធានុសយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ ភវ រាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ កត្ត កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ ឯត្ត កាម រាគានុសយោ អនុសេតិ” គឺ ឯវមាទិនា ភក្តតា ឧប្បត្តិដ្ឋានវារ អនុសយវារ សានុសយវារ បជហនវារ បរិញ្ញាវារ បរិនវារ ឧប្បជ្ជនវារ ធាតុវារសង្ខារតេហិ អដ្ឋហិ មហាវារេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ចិត្តយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ អដ្ឋមំ ចិត្តយមកំ ភក្តតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ អដ្ឋមំ ចិត្តយមកំ “យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ” គឺ ឯវមាទិនា ភក្តតា សុទ្ធចិត្តសាមញ្ញសុត្តន្តចិត្តមិស្សកវិសេសអភិធម្មចិត្ត មិស្សកវិសេស- សង្ខារតេហិ តីហិ មហានយេតិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធម្មយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ នវមំ ធម្មយមកំ ភក្តតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ នវមំ ធម្មយមកំ “កុសលា កុសលា ធម្មា, កុសលា ធម្មា កុសលា អកុសលា អកុសលា ធម្មា, អកុសលា ធម្មា អកុសលា អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មា, អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតា” គឺ ឯវមាទិនា ភក្តតា បណ្ណត្តិវារបរត្តិវារបរិញ្ញាវរសង្ខារតេហិ តីហិ មហាវារេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ឥន្ទ្រិយយមក

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ ទសមំ ឥន្ទ្រិយយមកំ ភក្តតា កចំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ នន្ទេ យមកប្បករណេ ទសសុ យមកេសុ ទសមំ ឥន្ទ្រិយយមកំ “ពាវិសតិទ្រិយានិ – ចក្កទ្រិយំ សោតិទ្រិយំ ឃានិទ្រិយំ ជីវ្ហិទ្រិយំ កាយិទ្រិយំ ឥត្ថិទ្រិយំ បុរិសិទ្រិយំ ជិវិតិទ្រិយំ

មនិន្ទ្រីយំ សុខិន្ទ្រីយំ ទុក្ខិន្ទ្រីយំ សោមនស្សិន្ទ្រីយំ ទោមនស្សិន្ទ្រីយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រីយំ សទ្ធិន្ទ្រីយំ វិរិយិន្ទ្រីយំ
សមាធិន្ទ្រីយំ បញ្ញិន្ទ្រីយំ អនញ្ញាតញ្ញាស្យាមីតិន្ទ្រីយំ អញ្ញិន្ទ្រីយំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រីយំ”ន្តិ ឯវមាទិនា ភគវតា បណ្ណត្តិវា
បរត្តិវា បរិញ្ញាវរសង្ខារេហិ តិហិ មហាវរេហិ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អតីតវារ

បុព្វា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ ឥន្ទ្រិយយមកេ តិសុ មហាវរេសុ បរត្តិវារេ ឧប្បាទអតីតវារោ ភគវតា
កចំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ឥន្ទ្រិយយមកេ តិសុ មហាវរេសុ បរត្តិវារេ ឧប្បាទអតីតវារោ “យស្ស
ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត, តស្ស សោតិន្ទ្រីយំ, ឃានិន្ទ្រីយំ, ជីវ្ហិន្ទ្រីយំ, កាយិន្ទ្រីយំ, ឥត្ថិន្ទ្រីយំ, បុរិសិន្ទ្រីយំ, ជីវិតិន្ទ្រីយំ,
សោមនស្សិន្ទ្រីយំ, ឧបេក្ខិន្ទ្រីយំ, សទ្ធិន្ទ្រីយំ, វិរិយិន្ទ្រីយំ, សតិន្ទ្រីយំ, សមាធិន្ទ្រីយំ, បញ្ញិន្ទ្រីយំ, មនិន្ទ្រីយំ,
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ, អាមន្តា។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត, តស្ស ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ, អាមន្តា”តិ ឯវមាទិនា
ភគវតា វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ឧប្បាទអនាគតវារ

បុព្វា – អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ ឥន្ទ្រិយយមកេ តិសុ មហាវរេសុ បរត្តិវារេ ឧប្បាទអនាគតវារោ ភគវតា
កចំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ឥន្ទ្រិយយមកេ តិសុ មហាវរេសុ បរត្តិវារេ ឧប្បាទអនាគតវារោ “យស្ស
ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សោតិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, អាមន្តា។ យស្ស វា បន សោតិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស
ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ”តិ អាមន្តា។ យស្ស ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ឃានិន្ទ្រីយំ, ជីវ្ហិន្ទ្រីយំ, កាយិន្ទ្រីយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ, យេ រូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តេសំ ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តេសំ កាយិន្ទ្រីយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខុន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាយិន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា
វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

យស្ស ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, យេ រូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ,
យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច
តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខុន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។

យស្ស ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស បុរិសិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, យេ រូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ,
យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តេសំ ចក្ខុន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច
តេសំ បុរិសិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខុន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។

យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស បុរិសិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, យា ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ
ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តាសំ បុរិសិន្ទ្រីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតវេសំ តេសំ
ឥត្ថិន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ទ្រីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។

បដ្ឋាន

បុព្វា – តេនាវុសោ ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិសម្ពុទ្ធកាលតោ សត្តមវស្សេ
មនុស្សលោកេ យមកបាធិហិរំ ទស្សេត្វា ឥទនន្តរំ តាវតីសទេវលោកំ គន្ធា តត្ថ បណ្ណកម្ពលសិលាយំ សន្និសិទិ
ត្វា ទសហិ ចក្ខវាឡសហស្សេហិ អាគម្ម សន្និសិទ្ធានំ ទេវានំ អភិធម្មទេសនំ ទេសេន្តេន យាវ យមកប្បករណា
បុរិមានិ ឆ អភិធម្មប្បករណានិ ទេសេត្វា ឥទនន្តរំ កីនាម បករណំ ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – តេន ភន្តេ ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិសម្ពុទ្ធកាលតោ សត្តមេ
វស្សេ មនុស្សលោកេ សាវត្ថិយំ កណ្ឌម្ពមូលេ យមកបាធិហិរំ ទស្សេត្វា ឥទនន្តរំ តាវតីសទេវលោកំ គន្ធា តត្ថ
បណ្ណកម្ពលសិលាយំ សន្និបតិក្វា ទសហិ ចក្ខវាឡសហស្សេហិ អាគម្ម សន្និសិទ្ធានំ ទេវានំ អភិធម្មទេសនំ ទេ
សេន្តេន បុរិមានិ ឆ អភិធម្មប្បករណានិ ទេសេត្វា ឥទនន្តរំ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានំ នាម សត្តមំ
មហាបករណំ ទេសិតំ។

បុត្រា – តំ បនេតំ អារុសោ បដ្ឋានំ កេនជ្ជេន បដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។

វិស្សជ្ជនា – តំ បនេតំ ភន្តេ បដ្ឋានំ នានប្បការបច្ចយជ្ជេន វិភជនជ្ជេន បដ្ឋិតជ្ជេន ច បដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។

បុត្រា – តញ្ញារុសោ ភគវតា បដ្ឋានមហាបករណំ ទេសេន្តេន កតិហិ វារេហិ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – តំ ខោ ភន្តេ ភគវតា បដ្ឋានមហាបករណំ ទេសេន្តេន មាតិកានិក្ខេបវារសង្ខាតោ បច្ចយុទ្ធសោ បច្ចយនិទ្ធសោ មហាវារេតិ ទ្វិហិ បរិច្ឆេទវារេហិ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

បុត្រា – តេសុ អារុសោ វារេសុ បបមេ មាតិកានិក្ខេបវារេ បច្ចយុទ្ធសវារោ ភគវតា កចំ ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – តេសុ ភន្តេ ទ្វិសុ បរិច្ឆេទវារេសុ បបមេ មាតិកានិក្ខេបវារេ បច្ចយុទ្ធសេ ហេតុបច្ចយោ អារម្មណបច្ចយោ អធិបតិបច្ចយោ អនន្តរុបច្ចយោ សមនន្តរុបច្ចយោ សហជាតបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ និស្សយបច្ចយោ...បេ.... អវិភតបច្ចយោ”តិ។ ឯវំ ខោ ភន្តេ ភគវតា វិភជិត្វា ទេសិតោ។

បុត្រា – ឥននន្តរំ បន អារុសោ បច្ចយនិទ្ធសវារោ ភគវតា កចំ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – ឥននន្តរំ បន ភន្តេ បច្ចយនិទ្ធសវារោ “ហេតុបច្ចយោតិ – ហេតុ ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានញ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ អារម្មណបច្ចយោតិ – រូបារម្មណំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា តំ សម្បយុត្តកានញ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ សទ្ធាយតនំ សោតវិញ្ញាណធាតុយា...។ គន្ធាយតនំ ឃានវិញ្ញាណធាតុយា...។ រសាយតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុយា...។ ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា តំ សម្បយុត្តកានញ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ រូបាយតនំ សទ្ធាយតនំ គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ សព្វេ ធម្មា មនោ វិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ យំ យំ ធម្មំ អារព្វ យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា, តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវំមាទិនា ភគវតា វិភជិត្វា ទេសិតោ។

បុត្រា – តេនារុសោ...បេ.... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិធម្មបិដកេ សត្តមេ មហាបករណេ ទ្វិសុ បធានវារេសុ ទុតិយេ មហាវារេ កតិ ហានានិ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ ទ្វិសុ បធានបរិច្ឆេទវារេសុ ទុតិយេ មហាវារេ ធម្មានុលោមេ ន បដ្ឋានានិ, តថា ធម្មបច្ចនីយេ ធម្មានុលោមបច្ចនីយេ ធម្មបច្ចនីយានុលោមេតិ ចតុវិសតិ បដ្ឋានានិ ភគវតា វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ធម្មានុលោម តិកបដ្ឋាន

បុត្រា – តេសុបិ អារុសោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បបមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិកិកា ភគវតា កតិហិ វារេហិ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា – តេសុ ភន្តេ ចតុវិសតិយា មហាបដ្ឋានេសុ បបមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិកិកា បដិច្ចវារោ សហជាតវារោ បច្ចយវារោ និស្សយវារោ សំសង្កវារោ សម្បយុត្តវារោ បញ្ញាវារោតិ សត្តហិ សត្តហិ វារេហិ វិភជិត្វា ភគវតា ទេសិតា។

កុសលតិក បដិច្ចវារ

បុត្រា – តេសុ បារុសោ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បបមេ កុសលតិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ បបមោ បដិច្ចមហាវារោ ភគវតា កចំ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – តេសុ ភន្តេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បបមេ កុសលតិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ បបមោ បដិច្ចមហាវារោ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុ

បច្ចុប្បន្ន សិរីយា កុសល ធម្មំ បដិច្ច កុសលា ច អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុបច្ចុប្បាយ។ សិរីយា កុសល ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុបច្ចុប្បាយ។ សិរីយា កុសល ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុបច្ចុប្បាយ” តិ ឯវមាទិនា បុច្ឆារាជេ ថា “កុសល ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចុប្បាយ។ កុសល ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ, តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ, ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ។ កុសល ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចុប្បាយ។ កុសលេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ កុសល ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុបច្ចុប្បាយ។ កុសល ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ, តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ, ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូប” តិ ឯវមាទិនា វិស្សជ្ជនា វិស្សជ្ជនារាជេ ថា “ហេតុយា នវ, អារម្មណេ គីណិ, អធិបតីយា នវ, អនន្តរេ សមនន្តរេ គីណិ, សហជាតេ នវ, អញ្ញមញ្ញេ គីណិ, និស្សយេ នវ, ឧបនិស្សយេ គីណិ, បុរេជាតេ គីណិ, អាសេវនេ គីណិ, កម្មេ នវ, វិបាកេ ឯកំ, អាហារេ ឈានេ ឥន្ទ្រិយេ មគ្គេ នវ, សម្បយុត្តេ គីណិ, វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា នវ, នត្ថិយា វិគតេ គីណិ, អវិគតេ នវ” តិ ឯវមាទិនា សង្ខារាជេ ច ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សិរីយា កុសល ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចុប្បាយ។

កុសលតិក សហជាតារា

បុច្ឆា – តេនាវុសោ ភគវតា... បេ... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិធម្មបិដកេ មហាបករណេ ចតុវិសតីយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតីយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ មហារាជេសុ ទុតិយោ សហជាតារា កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ អនន្តនយបដ្ឋានេ មហាបករណេ ចតុវិសតីយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតីយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ មហារាជេសុ ទុតិយោ សហជាតារា កថំ “កុសល ធម្មំ សហជាតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចុប្បាយ, កុសល ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធោ, តយោ ខន្ធោ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ, ទ្វេ ខន្ធោ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ។ កុសល ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចុប្បាយ, កុសលេ ខន្ធោ សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ កុសល ធម្មំ សហជាតោ កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុបច្ចុប្បាយ, កុសល ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ, តយោ ខន្ធោ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ, ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូប” តិ ឯវមាទិនា វិស្សជ្ជនា វិស្សជ្ជនារាជេ ថា ហេតុយា នវ, អារម្មណេ គីណិ, អធិបតីយា នវ, អនន្តរេ សមនន្តរេ គីណិ” តិ ឯវមាទិនា សង្ខារាជេ ច វាចនាមគ្គតោ ទ្វិហិ វារហិ បដិមណ្ឌិត្វា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

កុសលតិក បច្ចុប្បាយារា

បុច្ឆា – តេនាវុសោ ភគវតា... បេ... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ បដ្ឋានមហាបករណេ ចតុវិសតីយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតីយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ មហារាជេសុ តតិយោ បច្ចុប្បាយារា កថំ វិភជិត្វា វិគ្គារេន ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ ចតុវិសតីយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ពាវិសតីយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ មហារាជេសុ តតិយោ បច្ចុប្បាយារា “សិរីយា កុសល ធម្មំ បច្ចុប្បាយ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចុប្បាយ, សិរីយា កុសល ធម្មំ បច្ចុប្បាយ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចុប្បាយ, សិរីយា កុសល ធម្មំ បច្ចុប្បាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចុប្បាយ” តិ ឯវមាទិនា បុច្ឆារាជេ ថា “កុសល ធម្មំ បច្ចុប្បាយ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ បច្ចុប្បាយ, កុសល ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុប្បាយ តយោ ខន្ធោ, តយោ ខន្ធោ បច្ចុប្បាយ ឯកោ ខន្ធោ, ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចុប្បាយ ទ្វេ ខន្ធោ” តិ ឯវមាទិនា វិស្សជ្ជនារាជេ ថា “ហេតុយា សត្តរស, អារម្មណេ សត្ត, អធិបតីយា សត្តរស, អនន្តរេ សមនន្តរេ សត្ត, សហជាតេ សត្តរស។ អញ្ញមញ្ញេ សត្ត” តិ ឯវមាទិនា សង្ខារាជេ ថា បច្ចុប្បាយានុលោម បច្ចុប្បាយ បច្ចុប្បាយ បច្ចុប្បាយានុលោម បច្ចុប្បាយ បច្ចុប្បាយានុលោមសង្ខារតេហិ ចត្វាហិ នយេហិ វិភជិត្វា ភគវតា ទេសិតោ។

កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយោ។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធោ,
តយោ ខន្នេ បច្ចយា ឯកោ ខន្នោ, ទ្វេ ខន្នេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្នោ- ....

បញ្ហាវា

បុត្តា – តេនាវុសោ ភកវតា...បេ.... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិធម្មបិដកេ សត្តសុ មហាបករណេសុ សត្តមេ ប
ដ្ឋានមហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ
កុសលត្ថិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ សត្តមោ បញ្ហាវារេ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ
ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្ថិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមោ បញ្ហាវារេ “សិយា កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ សិយា
កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ សិយា កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា បុត្តាវារេន ថា “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន
បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា វិស្សជ្ជ
នាវារេន ថ “ហេតុយា សត្ត, អារម្មណេ នវ, អធិបតិយា ទស, អនន្តរេ សមនន្តរេ សត្ត, សហជាតេ នវ,
អញ្ញមញ្ញេ តីណិ, និស្សយេ តេរស, ឧបនិស្សយេ នវ, បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ អាសេវនេ តីណិ, កម្មេ សត្ត, វិបាកេ
ឯកំ។ អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ សត្ត, សម្បយុត្តេ តីណិ, វិប្បយុត្តេ បញ្ច, អត្ថិយា តេរស, នត្ថិយា វិភតេ
សត្ត, អវិភតេ តេរស”តិ ឯវមាទិនា សង្ខារារេន ថ
បច្ចយានុលោមបច្ចយបច្ចនីយបច្ចយានុលោមបច្ចនីយបច្ចយបច្ចនីយានុលោមសង្ខាតេហិ ចត្វហិ នយេហិ
ភកវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ ហេតុ
បច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ ចិត្ត
សមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុ
បច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ
....

វិស្សជ្ជនាវា

ហេតុបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា – តេនាវុសោ ភកវតា...បេ.... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិធម្មបិដកេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ បដ្ឋាន
មហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ
កុសលត្ថិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ហាវារេ បុត្តាវិស្សជ្ជនាសង្ខារាវសង្ខាតេសុ តីសុ វារេសុ វិស្សជ្ជនាវារេ
ហេតុបច្ចយវិភង្គោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ
ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្ថិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ហាវារេ បច្ចយានុលោមបច្ចយបច្ចនីយ បច្ចយានុលោម បច្ចនីយបច្ចយ
បច្ចយនីយានុលោមសង្ខាតេសុ ចត្វសុ នយេសុ បឋមេ បច្ចយានុលោមនយេ បុត្តាវារវិស្សជ្ជ
នាវារេសង្ខារាវសង្ខាតេសុ តីសុបិ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស
ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ
ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន
បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ខន្នានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា វិគ្គារតោ វិភ
ជិត្វា ទេសិតោ។

... “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ ចិត្ត សមុដ្ឋានំ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុ បច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”។

អារម្មណបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា – តេនាវុសោ...បេ.... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ អភិធម្មបិដកេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ បដ្ឋានេ មហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បបមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បបមេ កុសលត្ថិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បបមេ បច្ចយានុលោមនយេ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាសង្ខារវារេសង្ខារេសុ តីសុ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ ទុតិយោ អារម្មណបច្ចយវិភង្គោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បបមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បបមេ កុសលត្ថិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បបមេ បច្ចយានុលោមនយេ តីសុ ច វារេសុ ទុតិយេ វិភង្គាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ ទុតិយោ អារម្មណបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ, ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ, បុព្វេ សុចិណ្ឌានិ បច្ចវេក្ខតិ, ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា គោត្រភំ បច្ចវេក្ខតិ, វេទានំ បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា វា បុច្ឆជ្ជនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ, ចេតោបរិយញ្ញណេន កុសលចិត្តសមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ, អាកាសានញ្ញយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញយតន កុសលស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ អាកិញ្ញញ្ញយតនកុសលំ នេវសញ្ញានាសញ្ញយតនកុសលស្ស អារម្មណ បច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា ខន្ធា ឥទ្ធិវិជញ្ញណស្ស, ចេតោបរិយញ្ញណស្ស, បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញណស្ស, យថាកម្មបកញ្ញណស្ស, អនាគតសញ្ញណស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អធិបតិបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា – អភិធម្មបិដកេ អារុសោ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ បដ្ឋានេមហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បបមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេសុ ពាវិសតិយា តិកេសុ បបមេ កុសលត្ថិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បបមេ បច្ចយានុលោមនយេ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាសង្ខារវារេសង្ខារេសុ តីសុ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាសង្ខារេ វិភង្គាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ តតិយោ អធិបតិបច្ចយវិភង្គោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បបមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ពាវិសតិយា តិកេសុ បបមេ កុសលត្ថិកេ សត្តសុ មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បបមេ បច្ចយានុលោមនយេ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាសង្ខារវារេសង្ខារេសុ តីសុ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាសង្ខារេ វិភង្គាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ តតិយោ អធិបតិបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ។ អារម្មណាធិបតិ, សហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ-ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ។ បុព្វេ សុចិណ្ឌានិ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា គោត្រភំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, វេទានំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ។ សហជាតាធិបតិ- កុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អនន្តរាបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា – តេនាវុសោ ភគវតា...បេ.... ចតុត្ថោ អនន្តរាបច្ចយវិភង្គោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... ចតុត្ថោ អនន្តរុបច្ចយវិភង្កោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អនន្តរុបច្ចយេន បច្ចយោ, បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ កុសលានំ ខន្ធានំ អនន្តរុបច្ចយេន បច្ចយោ។ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស, អនុលោមំ វេទានស្ស, គោត្រភុ មគ្គស្ស, វេទានំ មគ្គស្ស អនន្តរុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សហជាតបច្ចយវិភង្ក

បុត្តា – តេនាវុសោ...បេ.... ឆដ្ឋោ សហជាតបច្ចយវិភង្កោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... ឆដ្ឋោ សហជាតបច្ចយវិភង្កោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្តំ ខន្ធានំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, ទ្វេ ទ្វិន្តំ ខន្ធានំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ឧបនិស្សយបច្ចយវិភង្ក

បុត្តា – តេនាវុសោ ភគវតា...បេ.... នវមោ ឧបនិស្សយបច្ចយវិភង្កោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... នវមោ ឧបនិស្សយបច្ចយវិភង្កោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ, អនន្តរុបនិស្សយោ, បកត្ថបនិស្សយោ។ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ-ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា កំ គរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ...បេ....

បកត្ថបនិស្សយោ – សទ្ធ�ំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ, ឈានំ ឧប្បាទេតិ, វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ, មគ្គំ ឧប្បាទេតិ, អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ, សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

បុរេជាតបច្ចយវិភង្ក

បុត្តា – តេនាវុសោ...បេ.... ទសមោ បុរេជាតបច្ចយវិភង្កោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... ទសមោ បុរេជាតបច្ចយវិភង្កោ “អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អារម្មណ្ឌបុរេជាតំ, វត្ថុបុរេជាតំ។ អារម្មណ្ឌបុរេជាតំ-អរហា ចក្ខុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ។ ឃានំ, ជីវ្គំ, កាយំ, រូបេ, សន្នេ, គន្នេ, រសេ, ផោដ្ឋព្កេ, វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ។ ទិព្ពេន ចក្កនា រូបំ បស្សតិ, ទិព្ពាយ សោតធាតុយា សទ្ធ�ំ សុណាតិ, រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សឡាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, គន្ធាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, រសាយតនំ ជីវ្គាវិញ្ញាណស្ស, ផោដ្ឋព្ពាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ វត្ថុបុរេជាតំ-ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស, សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, ជីវ្គាយតនំ ជីវ្គាវិញ្ញាណស្ស, កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស, វត្ថុ វិបាកាព្យាកតានំ ក្រិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

កម្មបច្ចយវិភង្ក

បុត្តា – តេនាវុសោ ភគវតា...បេ.... តេសមោ កម្មបច្ចយវិភង្កោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... តេសមោ កម្មបច្ចយវិភង្កោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ សហជាតា, នានាក្ខណិកា។ សហជាតា-កុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ នានាក្ខណិកា-កុសលា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។

កុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធនានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អាហារបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា – តេនាវុសោ... បេ.... បន្ទូរសមោ អាហារបច្ចយវិភង្គោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ.... បន្ទូរសមោ អាហារបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា អាហារា សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធនានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា អាហារា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ឥន្ទ្រិយបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា – តេនាវុសោ ភគវតា... បេ.... សោឡសមោ ឥន្ទ្រិយបច្ចយវិភង្គោ កថំ វិគ្គារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ.... សោឡសមោ ឥន្ទ្រិយបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកាន់ ខន្ធនានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ ឥន្ទ្រិយា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សង្ខារា

បុត្តា – តេនាវុសោ... បេ.... បុត្តាវិស្សជ្ជនាសង្ខារាសង្ខារេសុ តិសុ វាវេសុ តតិយោ សង្ខារាវោ កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ.... តតិយោ សង្ខារាវោ “ហេតុយា សត្ត, អារម្មណេ នវ, អធិបតីយា ទស, អនន្តរ សមនន្តរេ សត្ត, សហជាតេ នវ, អញ្ញមញ្ញ តីណិ, និស្សយេ តេវស, ឧបនិស្សយេ នវ, បុរេជាតេ បច្ចុប្បជាតេ អាសេវនេ តីណិ, កម្មេ សត្ត, វិបាកេ ឯកំ, អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ សត្ត, សម្បយុត្តេ តីណិ, វិប្បយុត្តេ បញ្ច, អត្ថិយា តេវស, នត្ថិយា វិភតេ សត្ត, អវិភតេ តេវស” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ហេតុ សហជាត និស្សយ អត្ថិ អវិភតន្តិ សត្ត, ហេតុ សហជាត អញ្ញមញ្ញ និស្សយ អត្ថិ អវិភតន្តិ តីណិ, ហេតុ សហជាត អញ្ញមញ្ញ និស្សយ សម្បយុត្ត អត្ថិ អវិភតន្តិ តីណិ ...

វេទនាតិក បដិច្ចវារ

បុត្តា – តេនាវុសោ ភគវតា... បេ.... បឋមំ កុសលត្តិកំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា តទនន្តរំ អវសេសា វេទនាត្តិកាទយោ ឯកវិសេតិកា កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ.... បឋមំ កុសលត្តិកំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា តទនន្តរំ អវសេសា វេទនាត្តិកាទយោ ឯកវិសេតិកា “សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធនំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធនេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, បដិសន្ធិក្ខណេ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធនំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធនេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា” តិ ឯវមាទិនា ច។ វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ វិបាកំ ឯកំ ខន្ធនំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធនេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធនេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកំ ឯកំ ខន្ធនំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធនេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធនេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវវិបាកនវិបាក ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, វិបាកេ ខន្ធនេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ, បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកេ ខន្ធនេ បដិច្ច កដក្ការូបំ, ខន្ធនេ បដិច្ច វត្ថុ” តិ ឯវមាទិនា ច ឯកេកស្មិ តិកេ សត្តហិ សត្តហិ មហាវារេហិ ឯកេកស្មិញ មហាវារេ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ទុកបង្គាន

បុត្រា – តេនាវុសោ...បេ.... តិកបង្គានាទីសុ ឆសុ អន្តោគធបង្គានាទីសុ បឋម តិកបង្គានំ ទេសេត្វា តទនន្តរំ ទុកបង្គានំ កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... តិកបង្គានាទីសុ ឆសុ អន្តោគធបង្គានាទីសុ បឋម តិកបង្គានំ វិភជិត្វា តទនន្តរំ ទុកបង្គានំ “ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ, អទោសំ បដិច្ច អលោភោ អមោហោ, អមោហំ បដិច្ច អលោភោ អទោសោ។ លោភំ បដិច្ច មោហោ, មោហំ បដិច្ច លោភោ, ទោសំ បដិច្ច មោហោ, មោហំ បដិច្ច ទោសោ”តិ ឯវមាទិនា ច។ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, សរណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា, តយោ ខន្នេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទា, ទ្វេ ខន្នេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា។ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, សរណោ ខន្នេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ច អរណោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា។ សរណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ, តយោ ខន្នេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ, ទ្វេ ខន្នេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូប”ន្តិ ឯវមាទិនា ច។ ឯកេកស្មិ ទុកេ សត្តហិ សត្តហិ មហាវារេហិ ឯកេកស្មិញ មហាវារេ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

សរណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, សរណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា, តយោ ខន្នេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទា, ទ្វេ

ខន្នេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ...

ទុកតិកបង្គាន ទុកទុកបង្គាន

បុត្រា – តេនាវុសោ...បេ.... តិកបង្គានាទីសុ ឆសុ អន្តោគធបង្គានេសុ បឋម តិកបង្គានញ ទុតិយំ ទុកបង្គានញ វិភជិត្វា តទវសេសានិ ទុកតិកបង្គានាទីនិ ចត្តារោ បង្គានានិ កថំ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... តិកបង្គានាទីសុ ឆសុ អន្តោគធបង្គានេសុ បឋម តិកបង្គានញ ទុតិយំ ទុកបង្គានញ វិភជិត្វា តទវសេសា ទុកតិកបង្គានាទយោ “ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ បច្ចយា។ ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ច នហេតុ កុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា, នហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, នហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, នហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ច នហេតុ កុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា”តិ ឯវមាទិនា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ធម្មបច្ចនីយបង្គាន

បុត្រា – តេនាវុសោ ភគវតា...បេ.... បឋម ធម្មានុលោមបង្គានំ វិភជិត្វា តទនន្តរំ ទុតិយំ ធម្មបច្ចនីយបង្គានំ កថំ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... បឋម ធម្មានុលោមបង្គានំ វិភជិត្វា តទនន្តរំ ទុតិយំ ធម្មបច្ចនីយបង្គានំ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ អកុសលាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច អកុសលាព្យាកតា តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ តយោ ខន្នេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទា ចិត្ត សមុដ្ឋានញ រូបំ។ ទ្វេ ខន្នេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ បច្ចយា។ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ តយោ ខន្នេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ ទ្វេ ខន្នេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ បដិសន្ធិក្ខណេ...បេ.... នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា, តយោ ខន្នេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ទា, ទ្វេ ខន្នេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា”តិ ឯវមាទិនា តិកបង្គានាទីហិ ឆហិ អន្តោគធបង្គានេហិ ឯកេកស្មិញ តិកបង្គានេ ទុកបង្គានេ ទុកតិកបង្គានេ តិកទុកបង្គានេ តិកតិកបង្គានេ ទុកទុកបង្គានេ សត្តហិ សត្តហិ មហាវារេហិ ឯកេកស្មិញ មហាវារេ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភគវតា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋាន

បុត្តា – តេនាវុសោ ភក្កវត្ថា...បេ.... តតិយំ ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ...បេ.... តតិយំ ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្នា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្នោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្នា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្នា, តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្នោ, ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្នា។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ច នអព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្នា...បេ.... ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្នា។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ច ន អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ”ន្តិ ឯវមាទិនា ភន្តេ តិកប ដ្ឋានាទីហិ ឆហិ អន្តោគធបដ្ឋានេហិ ឯកេកស្មិញ តិកបដ្ឋានេ ទុកបដ្ឋានេ តិកទុកបដ្ឋានេ ទុកតិកបដ្ឋានេ តិកតិកបដ្ឋានេ ទុកទុកបដ្ឋានេ សត្តហិ សត្តហិ មហាវារេហិ ឯកេកស្មិញ មហាវារេ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភក្កវត្ថា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធម្មបច្ចនីយានុលោមបដ្ឋាន

បុត្តា – តេនាវុសោ ភក្កវត្ថា...បេ.... ធម្មានុលោមាទីសុ បធានភូតេសុ ចត្វសុ បដ្ឋានេសុ ចតុត្ថំ បរិយោសានភូតំ ធម្មបច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានំ កថំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា – អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... ធម្មានុលោមបដ្ឋានាទីសុ ចត្វសុ បធានភូតេសុ មហាប ដ្ឋានេសុ ចតុត្ថំ បរិយោសានភូតំ ធម្មបច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានំ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្នា, តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្នោ, ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្នា។ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ អកុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ, វិបាកាព្យាកតំ ក្រិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្នា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ...បេ.... ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្នា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ។ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ, វត្ថុ បដិច្ច ខន្នា។ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្នា, តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្នោ, ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្នា”តិ ឯវមាទិនា តិកបដ្ឋានាទីហិ ចាតិ អន្តោគធបភេទបដ្ឋានេហិ ឯកេកស្មិញ តិកបដ្ឋានេ ទុកបដ្ឋានេ ទុកតិកតិកទុកតិកតិកទុកទុកបដ្ឋានេ បដិច្ចវារាទីហិ សត្តហិ មហាវារេហិ ឯកេក ស្មិញ មហាវារេ បច្ចយានុលោមាទីហិ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភក្កវត្ថា វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។